

Aposteldagen

1. juli 2018

Konsmo kirke og Grindheim kyrkje

Matteus 16, 13 – 20

Jesus virker noe selvopptatt i dag. Hvem sier folk at Menneskesønnen er? spør han sine disipler. Han vil vite hva folk mener om han.

Folk som spør slik, de vil gjerne bli likt. Det er helt normalt å ønske at en blir likt. Det finnes mennesker som ikke bryr seg om det i det hele tatt, men de er i mindretall. Folk flest vil bli likt.

Hva mener folk om meg? Hvis det er noe de ikke liker, da må jeg gjøre noe med det. Hvis de liker meg slik som jeg er, da gjør jeg ingen endringer.

Det er klok å oppføre seg som folk. Vanlig folkeskikk gjør at fellesskapet fungerer. Når noen ikke bryr seg om andre, da blir det ikke trivelig.

Men det innebærer ikke at en innretter livet sitt etter andres meninger. Hvis andre folks meninger legger føringer for hva jeg skal mene og gjøre, da blir jeg utenfrastyrt. Den som blir utenfrastyrt får ikke noe godt liv. Da blir en ufri. Vi er skapt til frihet. Da må vi ta våre avgjørelser selv.

Hvis jeg har verdier som jeg legger til grunn for mine valg, da må jeg selv velge de verdiene. Grunnen jeg står på, den må være min, ikke noe andre har valgt for meg.

Å hele tida være andre til lags, det gjør kanskje at en blir likt. Det blir få konflikter, i alle fall til å begynne med. Men ordtaket er sant. Til lags å alle kan ingen gjera. Jeg må ta egne valg, ikke følge med strømmen.

En annen side ved det er at den som tilpasser seg andres meninger fjerner seg fra seg selv. En er ikke ekte lenger. Er det noe som skaper avstand mellom mennesker, så er det falskhet. Jesus kunne ikke fordra falske mennesker. Men de som var ekte, samme hvor skitne de var, de tok han inn til seg.

Jesus lurer på hva folk sier om han. Han snudde aldeles ikke kjortelen sin etter vinden. Jesus visste hva han ville, og han var tydelig på det. Han var ikke ute etter å bli likt. Hvorfor spør han da slik?

Jesus fortalte ikke hvilke motiver han hadde, men det han gjorde, det fikk følger. Hvis det som skjedde var i samsvar med hans plan, da må jo motivet hans og konsekvensene av det han gjorde være på linje.

Konsekvensen var at disiplene fikk høre hvem han var: Messias, den levende Guds sønn. Da var sannsynligvis motivet hans å fortelle dem det. Jesus ville avsløre sin identitet.

Dette avsnittet er et vendepunkt i Matteusevangeliet. Nå begynner han å snakke om at han er Messias, og at han skal lide og dø og stå opp. Nå setter Jesus kursen.

Dette skjedde i Cæsarea Filippi, lengst nord i landet. I sør lå Jerusalem. Dit skulle Jesus. Nå vender han nesa sørover. Det store oppdraget skal fullføres.

Jesus visste at han ville komme til å forlate flokken sin, i alle fall fysisk. Så langt hadde han vært den tydelige lederen som de 12 disiplene fulgte. Snart ville de måtte stå på egne bein. Jesus skjønner at han må utruste dem til det som kommer.

Det trengs en ny leder. Det er Peter som tydelig tilkjenner at han skjønner hvem Jesus er. Peter får oppdraget. Han får makt: *Jeg vil gi deg himmelrikets nøkler; det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden skal være løst i himmelen.*

Religionen dekker viktige menneskelige behov. Her i kirka, og i andre religioner, er det riter som kan bære oss gjennom overgangene i livet: Vi blir tatt inn i fellesskapet, vi blir voksne, vi danner nye familier, vi går ut av fellesskapet. De viktige overgangene blir markert.

Religion dekker menneskenes behov for mening i tilværelsen, for identitet, for noe som er større enn en selv, noe som bærer, et håp. Religion dekker behovet for å høre til og være del av et fellesskap, behovet for å være elsket og inkludert.

Det er helt grunnleggende menneskelige behov. Dermed innebærer religion mye makt.

Vi har sett et tydelig eksempel på dette nå på forsommeren. Avisen VG har skrevet om predikanter som ber for folk over telefon slik at de skal bli helbredet. Dette er ikke noe nytt, men det har fått stor oppmerksomhet fordi landets største avis skriver om det.

Folk får løfter om helbredelse, bare de slipper Guds kraft inn. Noen mennesker er blitt fortalt at de skal la være å kontakte helsevesenet.

Og det koster. 14 kroner minuttet, eller noe slikt.

Den som er alvorlig syk er i en svært sårbar situasjon. Behovet for å bli frisk gjør at en prøver hva som helst. Å ta seg betalt for å be om helbredelse, det er å utnytte sårbare mennesker. Dette er en business. Det kalles kristendom, men det er business.

Helbredelsespredikantene binder menneskene fast. Hvis jeg bare tro enda hardere, hvis jeg bare ringer enn gang til, da skjer det. Slik tenker en, igjen og igjen. Fri blir en ikke. Religion gir mulighet til å få makt over mennesker.

Et annet eksempel: De som er religiøse ledere kan regulere tilgangen. Hvilke krav setter vi til dem som får være med? Hva må du innfri for å kunne være en av oss?

Peter fikk himmelrikets nøkler. Den gang var det fariseerne som stengte, sa Jesus. *Dere stenger himmelriket for menneskene. Selv går dere ikke inn, og dem som vil gå inn, slipper dere ikke inn.* Fariseerne var nøye med folks vandel. De som ikke rettet seg etter Moseloven, med alle vedlegg, de fikk merke det. De var ekskludert.

Nå er det opp til oss. Hva gjør vi i denne forbindelse? Slipper vi inn eller stenger vi ute?

Noen ganger hører jeg at folk blir omtalt som ikke-kristen. Det er greit så lenge den det gjelder har definert seg utenfor. Hvis en er muslim eller hindu eller humanetiker, da er en ikke kristen.

Men hvis en ikke har definert seg selv inn under et annet livssyn, kan vi da si at en person ikke er kristen?

Det vi kan registrere, det er hva folk gjør og hva de sier. Men hva tror de? Det vet ingen andre. Å definere noen innenfor eller utenfor, det er ikke vår oppgave. Det har vi ikke forutsetninger for å gjøre.

Hvis vi tenker kirka som en sirkel, da er ingen i stand til å definere periferien. Hvor langt ut menigheten strekker seg, det kan ingen av oss si. Det vi kan gjøre, det er å peke på sentrum. Jesus er kirkas sentrum.

Dersom periferien er uklar og udefinerbar, så er til gjengjeld sentrum tydelig.

Der er vår oppgave. Det var også det som Peter gjorde. Du er Messias, den levende Guds sønn, sa han.

I en organisasjon er det viktig at alle medlemmene får et eierforhold til organisasjonen. Dette fellesskapet her, det er mitt. Hvis folk preges av ei slik holdning, da kan fellesskapet bygges.

Men det er en fare. Den som står i periferien kan oppleve det slik at de som har definert seg inn i kjernen, de eier kirka. De der inne er et "vi". De andre blir utenfor. Hvis en vil bli innenfor, så må en bli slik som de som er innenfor.

Da må en jobbe for å bli likt. Og da blir en utenfrastyrt. Sånn skulle det ikke være.

Guds menighet er jordens største under, sang vi til å begynne med. Guds menighet er jordens største plunder, er det noen som sier.

Så derfor: Enhver som kommer hit til huset er i utgangspunktet en av oss. Den personen er seg selv. Jeg er meg og du er deg, og her står vi på like fot framfor vår skaper og frelser.

Jesus lurte på hva folk mener om han. Hvem sier folk at Menneskesønnen er?

Hvem er Jesus? Det er det store spørsmålet. Vi har så lett for å se på oss selv, om vi holder mål, og vi ser på andre og sammenlikner oss med dem. Det er ikke det som er viktig. De er seg og jeg er meg.

Men hvem er Jesus? Peter hadde svaret, og han får hører av Jesus: *Salig er du, sønn av Jona. For dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, men min Far i himmelen.*

Kjøtt og blod. Det er det vi disponerer. Det er vår ressurs. Det som gjør et menneske salig, er ikke egne ressurser, det som kommer innenfra. Det er ikke min evne til å gi det rette svaret som er avgjørende.

Gud viser seg for oss. Den hellige Ånd viser hvem Jesus er. Frelse er noe som kommer til oss.

Vi gjør sånn og slik for å bli likt. Hva må jeg gjøre for å bli likt av Jesus? Ingen verdens ting. Jeg skal få være meg selv. Så kommer Guds gave til meg.